

Toplantı Özeti

1.Lisansüstü Tarih Öğrencileri Uluslararası Sempozyumu,

20-22 Kasım 2017 Kuşadası – Aydın,

Hüseyin ÜRETEN*

Düzenleyenler:

Adnan Menderes Üniversitesi, Fen – Edebiyat Fakültesi Tarih Bölüm Başkanlığı
ve Kuşadası Belediye Başkanlığı.

Kuşadası, Ege Bölgesi'nde Aydın iline bağlı bir ilçedir. Türkiye'nin ilk turizm merkezlerinden olan Kuşadası, Aydın ilinin kuzeybatısında bulunan Aydın merkez ilçe olan Efeler'e 71 km uzaklıktadır. İzmir iline uzaklığı 90 km, Selçuk ilçesine 21 km, Bodrum ve Çeşme ilçelerine 157 km uzaklıktadır.

Geçmişi en azından İÖ 10. Yüzyıllara değin uzanan bu kentin ne zaman ve kimler tarafından kurulduğu kesin olarak bilinmemekte ise de, Ephesos'a bağlı *Neapolis* ismi ile Ionlar tarafından kurulduğu sanılmaktadır. İlkçağlardan beri birçok medeniyeti barındırmış olan Kuşadası, bilinen tarihi ile önce Lydia Devleti'nin hemen ardından Perslerin, İÖ 334 yılında Büyük İskender'in İskender'in 323'teki ölümünden sonra ise generallerinden sırasıyla önce Antigonos'un, 301 tarihindeki Ipsos Savaşı'ndan sonra Lysimakhos'un ve 190 yılında da Seleukos Kralı III. Antiokhos'un yönetimi altına girmiştir.

İÖ 188 tarihinde imzalanan Apameia Barışı ile Pergamon Krallığı'nın denetimine bırakılan kent, yine bilindiği üzere, III. Attalos'un 133 yılındaki ölümünden sonra da vasiyet gereği Romalıların eline geçmiştir.

Hristiyanlığın ilk yıllarında, Meryem Ana'nın ve havarilerinin St. Jean'ın Ephesos'a gelip yerleşmesiyle burası bir dini merkez haline gelir. Bizans Çağı'nda "Ania" adı ile anılan kent, bu dönemde korsanlar tarafından kullanılan bir liman olmuştur. 15. yüzyılda Venedikliler ve Cenevizliler zamanında kent, *Scala Nuova* adıyla anılmıştır.

1086'da I. Süleyman Şah'ın bölgeyi Selçuklu Devleti'ne katmasıyla Türk egemenliği başlar. Bölge, bu dönemde kervan yollarının Ege'ye açılan bir ihrac kapısı olmuştur. Ancak Selçuklu egemenliği 1. Haçlı Seferleri nedeniyle kısa sürmüş ve yeniden Bizans'ın hâkimiyeti söz konusu olmuştur.

1280'lerin sonunda Menteşeoğulları, 1397-1402 arasında Osmanlıların egemenliğine giren kent, 1402 – 1425 tarihleri arasında yeniden Aydınöğulları'nın eline geçtiyse de 1425'te Osmanlılar bölgeyi kesinlikle ele geçirir. Ve böylece 1413 yılında I. Mehmet tarafından Osmanlı egemenliğine katılan Kuşadası, bu tarihten sonra tamamen Türklerin elinde kalmıştır.

Kuşadası'nda 20-22 Kasım 2017 tarihlerinde Adnan Menderes Üniversitesi, Fen – Edebiyat Fakültesi Tarih Bölüm Başkanlığı ile Kuşadası Belediye Başkanlığı'nın ortaklaşa düzenledikleri "1. Lisansüstü Tarih Öğrencileri Uluslararası Sempozyumu" Kuşadası

*Doç. Dr., Adnan Menderes Üniversitesi, Fen – Edebiyat Fakültesi Tarih Bölüm Başkanı, hureten@adu.edu.tr

Toplantı Özeti

Güvercinada Mesleki & Teknik Anadolu Lisesi Uygulama Oteli'nin Kanuni Sultan Süleyman Kongre Merkezi'nde gerçekleştirilmiştir.

Sempozyum, 20 Kasım 2017 sabahında Adnan Menderes Üniversitesi, Fen – Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nün 5 dakikalık kısa tanıtım filmi ve açılış konuşmaları ile başlamıştır. İlk olarak bilimsel toplantının düzenleyicilerinden olan Kuşadası Belediye Başkanı Sayın Özer KAYALI'yı temsilen katılan Belediye Başkan Vekili Zekeriya TÜNK, Kuşadası'nın tarihsel süreçteki önemini dile getirmiş, bu tür bilimsel etkinliklerin kendileri için önemli sayıldığını belirterek katılan Tarih Lisansüstü Öğrencilerine, Tarih Bölümü Öğretim Üyelerine ve faaliyetin düzenlenmesinde geçenlere ayrıca Adnan Menderes Üniversitesi temsilcisi Rektör Yardımcı Prof. Dr. Törün ÖZER'e teşekkür etmiştir. Sempozyum Düzenleme Kurulu adına Tarih Bölüm Başkanı ve Sempozyum Düzenleme Kurulu Başkanı Doç. Dr. Hüseyin ÜRETEN ise konuşmasında “Tarih” kavramının günümüzde taşıdığı anlamı ifade ederek Tarih'in önemli bir bilim olduğunun altını çizmiştir. ÜRETEN konuşmasında, Tarih Bölümü'nde lisansüstü tarih öğrencilerinin katılımıyla ilk defa böyle bir etkinlik düzenlendiğini belirterek, Kuşadası'nın tarihsel süreçteki zenginliklerine atıfta bulunarak sempozyum yerinin neden Kuşadası olarak belirlendiğini açıklamış ve tüm katılımcılara teşekkür etmiştir.

Açılış konuşmalarının ardından Tarih Bölümü Türkiye Cumhuriyeti Tarihi Anabilim Dalı Başkanı Sayın Doç. Dr. Dilşen İNCE ERDOĞAN tarafından hazırlanan “İngiliz Arşiv Belgelerinden Milli Mücadele Döneminde Kuşadası ve Çevresi” temalı sergi açılışı gerçekleştirilmiştir.

Söz konusu sergi açılışının ardından da sempozyumun ilk oturumuna geçilmiştir. Başkanlığı Adnan Menderes Üniversitesi, Fen – Edebiyat Fakültesi Tarih Bölüm Başkanı Doç. Dr. Hüseyin ÜRETEN'in yaptığı oturumun bildirileri tarihsel süreçte Kuşadası başlığı altında toplanmıştır. Geçmişten günümüze Kuşadası konulu bu oturumda; Gülseren ALKIŞ YAZICI, “*İon Birliği'nin Merkezi Kutsal Alanı Panionion Festivalleri ve Poseidon Helikonios Kültü*”; İbrahim Doğukan DOKUR, “*Küçük Ada Kalesi'nin Askeri ve Stratejik Açıdan Önemi*”; Merve DERYA, “*XVIII. Yüzyılın İkinci Yarısında Şikâyet Defterlerine Göre Kuşadası Kazası*”; Memet Ali ALYILMAZ, “*19. Yüzyılda Kuşadası'nda Karantina Teşkilatının Kuruluşu ve Uygulamalarına Genel Bir Bakış*” ve Hülya GÖZCÜ, “*Osmanlı Mimari Yapısı İçinde Kuşadası Tarihi Evleri*” başlıklı bildirilerini sunmuşlardır.

Tarih Bölümü Eskiçağ Tarihi Anabilim Dalı Arş. Gör. Ömer GÜNGÖRMÜŞ'ün başkanlığı yaptığı, öğleden sonra başlayan ikinci oturumda ilk olarak, Manisa Celal Bayar Üniversitesi'nden Fikret AKSOY, “*Antik Yazılı Kaynaklarda Sipylos*” başlıklı bildirisini sunmuştur. Ardından, Adnan Menderes Üniversitesi'nden Dilan Ezgi BULUT, “*Antik Yunan'da Hieros Gamos: Kutsal Evlilik*”; yine aynı üniversiteden Ozan SÜLÜN, “*Apollon: Kehanet ve Büyü*”; ve Manisa Celal Bayar Üniversitesi'nden Anıl MUTLUAY, “*Arkaik ve Klasik Dönemler Hellen Dünyası'ndaki Homoseksüellik Anlayışı İle İlgili Notlar*” başlıklı bildirilerini aktarmışlardır.

Günün üçüncü oturumunun başkanlığı Doç. Dr. Dilşen İNCE ERDOĞAN yapmıştır. Bu oturumda; Selim GÖBÜTO (Çankırı Karatekin Üniversitesi), “*Tarih Eğitiminde Biyografi*”, Medine Nur KILINÇ (Gazi Üniversitesi), “*Fransa Güncel Ders Kitaplarının Yapılandırıcı Eğitim Anlayışına Uygunluğu: II. Dünya Savaşı Örneği*”; İklima ÇELİK (Karabük Üniversitesi), “*Tarih Öğretiminde Disiplinlerarası İlişkilendirmelerin Kullanımı*” ve Gülseri OKUDAN (Akdeniz Üniversitesi), “*Karahanlı Devleti'nde Eğitim ve Türk Düşünürlerin Eğitim Hakkındaki Düşünceleri*” başlıklı bildirileri yer almıştır.

Toplantı Özeti

Yrd. Doç. Dr. Ayten CAN'ın başkanlığını yaptığı dördüncü oturumda, programda yer aldığı halde, Bahattin ÇATMA, “*II. Meşrutiyet Döneminde Türkçülerin Kadın Meselesine Yaklaşımı: Yeni Felsefe Mecmuası Örneği*”; Sonay KILIÇ, “*Tarih-i Encümen-i Osmani Mecmuası Örneğinde Osmanlı Tarihçiliğine Bakış: Osmanlı Yeniçağı*” başlıklı bildirimler katılmadıkları için sunulmamıştır. Dolayısıyla söz konusu oturumda; Hüseyin ÖZCAN, “*II. Meşrutiyet Döneminde Yayınlanan Bilimsel Dergilerden “Fen ve San’at Dergisi”nin Değerlendirilmesi*” ve Ali ÖZÇELİK, “*Osmanlı İmparatorluğu’nda Reji İdaresi ve Tütün Kaçakçılığı (Batı Anadolu Örneği)*” başlıklı bildirimlerini sunmuşlardır.

Günün son oturumunun başkanlığını ise Yrd. Doç. Dr. Musa GÜMÜŞ yapmıştır. Bu oturumda; yine programda yer aldığı halde, Aykut CANLI (Gazi Üniversitesi), “*Atatürk, İnönü ve Demokrat Parti Dönemlerinde Türk Tarihçiliğinin Osmanlı Tarihine Bakış Açısının Değerlendirilmesi*”; Evren KAMALI (Atatürk Üniversitesi), “*Ülkü Halkevi Mecmuasının Yayınlanan Terbiye Yazıları (1933-1950)*” ve Gamze BUDAK (Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi), “*Demokrat Parti Dönemi Ordu-Siyaset İlişkisi*” başlıklı bildirimler katılmadıkları için sunulmamıştır. Deniz KALOÇ (Adnan Menderes Üniversitesi), “*Cumhuriyet Dönemi Aydın’ın Seçilmiş İlk Belediye Başkanı Ahmet Emin Bey’in (Arkayın) Yaşamı ve Faaliyetleri (1924-1930)*” başlıklı bildirisini aktarmıştır.

İkinci gün birinci oturumuna bir başka deyişle sempozyumun 6. oturumuna Arş. Gör. Muhittin ÇEKEN başkanlık yapmıştır. Bu oturumda, Hami GENCER, “*Osmanlı İmparatorluğu’nda Dinde Tasviye (Püritanizm) Girişimleri: Birgivi Mehmet Efendi ve Onun Fikirleri Bağlamında Kadızadeler Hareketi*”, Yasin ÖZDEMİR, “*16. Yüzyıl İstanbul Mahkemelerinde Çocuk Olmak*” başlıklı bildirimleri yer almıştır. Yine programda yer aldığı halde Halit CABBAR katılmadığı için “*XVIII. Yüzyılda Batı Anadolu’da Voyvodalık, Ayanlık, Mütesellimlik ve Muhassıllık Üzerine Bir Değerlendirme*” başlıklı bildiri sunulmamıştır.

Günün ikinci ve sempozyumun yedinci oturumuna başkanlığı Yrd. Doç. Dr. Uğur TATLISUMAK yapmıştır. Oturumda, Nurullah KIRKPINAR (Ege Üniversitesi), “*Lozan Konferansı’nda Türkiye-Romanya İlişkileri Kapsamında Konular Bazında Bir Değerlendirme*”, Bünyamin GEZEN (Adnan Menderes Üniversitesi), “*Romanya Türklerinin (1933-1938) Türkiye’ye Göçünün İzmir Basınına Yansıması*”, Oğuzhan GÜNEL (Ordu Üniversitesi), “*İngiliz Konsolosluk Raporlarının İncelenmesi*”, Sibel KARASULU (Adnan Menderes Üniversitesi), “*İngiliz Seyyah Getrude Bell’in Arşivinden Türkiye*” başlıklı bildirimleri aktarmışlardır.

Sekizinci oturuma Yrd. Doç. Dr. Bülent ÇELİK başkanlık yapmıştır. Programda yer aldığı halde, Canan ÖZKILIÇ CEBECİ (Hacettepe Üniversitesi) “*Osmanlı Düşünce Tarihçiliğinde Bilgisayar Metotlarının Klavuzluğu*” ve Ayşe Güher GÜLAÇAR (Sakarya Üniversitesi) “*Pierre Bourdieu’nun Habitus Kavramı Ekseninde İdeoloji Kavramının Tarih Yazımına Tesiri*” başlıklı bildirimler katılmadıkları için sunulmamıştır. Dolayısıyla bu oturumda, Sinan VARDAR (Kocaeli Üniversitesi) “*Göç, Söz ve Hafıza: Osmanlı Arnavutluğu’ndan Günümüz Türkiye’sine Bir Ailenin Sözlü Tarih Denemesi*” ve Gözde AĞSEREN (Kocaeli Üniversitesi), “*Samih Ayverdi: Türk Siyasi Hayatı Çerçevesinde Bir İnceleme*” başlıklı bildirimlerini sunmuşlardır.

Arş. Gör. Dr. Tülay YÜREKLİ’nin başkanlığını yaptığı dokuzuncu oturumda ilk olarak Ege Üniversitesi’nden Didem ÇATALKILIÇ, “*Kuzey Kafkasya’da Sınıfsal Yapılanmanın Atalık Geleneğine Etkileri*” başlıklı bildirisini sunmuştur. Ardından Emre ÖZSOY (Ankara Üniversitesi), “*Tatar Yenileşme Hareketi İçerisinde Tiyatro*”; Satılmış GÖKBAYIR (Çankırı

Toplantı Özeti

Karatekin Üniversitesi), “Öküz Derisi Kadar Toprak Efsanesi Bağlamında Tarih ve Söylence”; Ali Emre YERDOĞAN (Adnan Menderes Üniversitesi), “*Manisa'nın 1905 Yılındaki Sosyal ve Ekonomik Durumu Hakkında Bir Değerlendirme*” başlıklı bildirimlerini paylaşmışlardır. Programda yer aldığı halde, Girayalp KARAKUŞ (Yıldırım Beyazıt Üniversitesi), “*Avrasya'da Dolaşan Hayalet: Turar Riskilov*” başlıklı bildiri katılmadığı için sunulmamıştır.

Sempozyumun son oturum başkanlığını ise Sempozyum Düzenleme Kurulu Üyesi Sayın Yrd. Doç. Dr. Musa GÜMÜŞ yapmıştır. Söz konusu oturumda programda yer aldığı halde, Kibar BAL (Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi), “*Balkan Ayrılıkçı Hareketinde Bulgarların Yeri ve Bulgar İsyamları*” ve Eren KORKMAZ (Adnan Menderes Üniversitesi), “*Yakın Tarihin Önemli Bir Terör Sorunu: ASALA*” başlıklı bildirimler katılmadıkları için sunulmamıştır. Dolayısıyla oturumda Sabina ABBASLI (Sakarya Üniversitesi), “*1948-1953 Yıllarında Azerbaycanlıların Ermenistan'dan Zorla Göç Ettirilmesi*” ve Doğan AKBEYAZ (Adnan Menderes Üniversitesi), “*XIX. Yüzyıl Osmanlı İmparatorluğu'nda Rum ve Ermeni Sporcuların Faaliyetleri*” başlıklı bildirimlerini aktarmışlardır.

Bildiri sunumlarının ardından, kapanış oturumunda Sempozyum Düzenleme Kurulu Başkanı Doç. Dr. Hüseyin ÜRETEN ile Sempozyum Düzenleme Kurulu Üyesi Doç. Dr. Dilşen İNCE ERDOĞAN ve Yrd. Doç. Dr. Musa GÜMÜŞ'ün katılımlarıyla bir değerlendirme yapılmış, özetle sempozyumun son derece başarılı geçtiği görüşünde birleşilmiştir.

Sempozyumun üçüncü günü ise katılımcılar için düzenlenen çevre gezisine ayrılmıştır.

Sonuç olarak, 1. Lisansüstü Tarih Öğrencileri Uluslararası Sempozyumu, “Geçmişten Günümüze Kuşadası”, “Usta Tarihçilerimiz”, “Sözlü ve Yerel Tarih Araştırmaları”, “Şehir Tarihi Araştırmaları”, “Disiplinlerarası Tarih Araştırmaları”, “Tarih Eğitimi” ile “Göç ve Mübadele” konularına katkıda bulunmuştur. Nitekim sempozyumda 32 adet araştırma, inceleme ve değerlendirmelerin sonuçlarını yansıtan bildiri sunulmuştur. Bildiri sahibi lisansüstü tarih öğrencilerinin bağlı oldukları üniversiteler açısından bakıldığında çeşitlilik arz eden bir dağılım söz konusudur. Bir başka deyişle, sempozyuma; Adnan Menderes Üniversitesi, Akdeniz Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi, Çankırı Karatekin Üniversitesi, Ege Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Karabük Üniversitesi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Muş Alparslan Üniversitesi, Ordu Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi'nin lisansüstü Tarih öğrencileri bildirimleriyle katılmıştır.

Zaman ve mekan yetersizliği nedeniyle iki güne ve bir salona sıkıştırılan sempozyum genel olarak değerlendirildiğinde her ne kadar programda yer alan ilgili oturumlarda yer almış olsalar da katılmadıkları için sunulmayan 11 bildiri bulursa da başarılı bir şekilde gerçekleştirilmiş ve amacına ulaşmıştır.

Bilindiği üzere, bu tür bilimsel toplantıların başarılarını daha da artıracak en önemli unsur yayınlanacak bildirimler kitabı olacaktır. Çünkü bir araya getirilen bilgiler ve yeni bakış açılarıyla açılan güzergah sonraki dönemde başta Kuşadası tarihi olmak üzere tarihin diğer konularında araştırma yapacak olanlara yol gösterecek ve yapılacak çalışmalara kaynaklık edecektir. Bu bağlamda, 20-21 Kasım 2017 tarihleri arasında sunulan bildirimlerden de anlaşılmıştır ki, Kuşadası ve tarihin değişik konularında söylenecek daha çok şey vardır.

Toplantı Özeti

Sonuç olarak denilebilir ki, Adnan Menderes Üniversitesi, Fen – Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, lisansüstü Tarih öğrencileri adına ilk defa sempozyum düzenlemiş ve Adnan Menderes Üniversitesi Rektörlüğü ile Aydın iline bağlı Kuşadası Belediye Başkanlığı da ev sahipliği yapmıştır. Bu açıdan, “20-21 ve 22 Kasım 2017” tarihi de “Bölümümüzün tarihine bir not düşüldüğü” gün olmuştur.